

Samenvatting Child Notice Albanië

2015

Samenvatting Child Notice Albanië 2015

Auteurs:

Hera Shanaj, Elda Hallkaj, Chris Cuninghame

Met medewerking van:

Vera Gavrilova (UNICEF Albanië), Maria Ahlsten (UNICEF Zweden), Majorie Kaandorp (UNICEF Nederland), Vidar Ekehaug (UNHCR), Lise Péniisson (*European Asylum Support Office (EASO)*)

Vormgeving:

Schone Vormen

Vertaling:

Vertaalbureau Perfect

Fotografie:

Cover: © UNICEF/ALBA000229/Pirozzi

Pagina 11: © UNICEF/NYHQ2008-0128/Pirozzi

2015

Voor meer informatie:

Majorie Kaandorp

Kinderrechtendeskundige

UNICEF Nederland

Tel: + 31 (0)88 444 96 50

Email: mkaandorp@unicef.nl

De volledige tekst van de Child Notice Guinee is te vinden op:

www.unicef.nl/childnotices

De Child Notice Albanië is gemaakt in het kader van het project 'Better information for durable solutions and protection', op initiatief van UNICEF Nederland, UNICEF België en UNICEF Zweden, met financiële steun van de Europese Unie. De inhoud van dit rapport is de verantwoordelijkheid van de auteur en reflecteert op geen enkele manier de mening van de Europese Commissie.

Mede gefinancierd door de Europese Unie

DISCLAIMER

De informatie in de Child Notice is gestructureerd volgens de bepalingen van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK – 1989). Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de Richtlijnen voor het opstellen van een Child Notice rapport (december 2014). Het onderzoek voor en de presentatie van de Child Notice is uitgevoerd met inachtneming van de kwaliteitsnormen en -principes zoals geformuleerd in de *Manual Researching Country of Origin Information* van ACCORD, editie 2013¹, en in het *COI Report Methodology* van de EASO².

De hoofdtekst van deze Child Notice bevat de meest actuele informatie die tot mei 2015 publiekelijk beschikbaar was. Andere gebeurtenissen die na die datum hebben plaatsgevonden, zijn niet opgenomen in deze Child Notice.

De informatie in deze Child Notice is beperkt tot hetgeen kon worden achterhaald via openbare brondocumenten en personen. Als een bepaalde gebeurtenis, persoon of organisatie niet in het rapport wordt genoemd, betekent dat niet dat de gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden of dat de persoon of organisatie niet bestaat.

Er zijn verschillende soorten bronnen gebruikt (NGO's, IGO's, overheden, media, de academische wereld). Ook is informatie verkregen uit interviews met verschillende belanghebbenden in de landen van herkomst, die informatie hebben gegeven op basis van hun expertise en ervaring. Alle bronnen zijn gecontroleerd en gecheckt en worden vermeld in het rapport.

UNICEF Nederland, UNICEF België en UNICEF Zweden hebben ernaar gestreefd om relevante, accurate, actuele, evenwichtige en onpartijdige informatie over de positie van kinderen in de landen van herkomst te verstrekken. De Child Notice dient echter een beknopt verslag te zijn, dat bruikbaar is voor de doelgroep. Dat betekent dat er keuzes zijn gemaakt wat betreft de hoeveelheid informatie die wordt gegeven. Hoewel het wel de intentie is, erkent UNICEF dat dit rapport niet als volledig kan worden beschouwd.

De Child Notice geeft nuttige informatie voor immigratie-/asielfunctionarissen, grenspersoneel, rechtshandhavingdiensten, maatschappelijk werkers, casemanagers, voogden, dienstverleners (educatieve medewerkers, gezondheidswerkers), tolken, advocaten en rechters voor de beoordeling van de situatie en de positie van kinderen in asiel- en migratieprocedures.

UNICEF erkent het feit dat de informatie in deze Child Notice tijdgebonden is. Regelmatige updates zijn belangrijk, maar waren niet haalbaar tijdens de looptijd van het project 'Better information for durable solutions and protection'.

---

¹ De trainingshandleiding is ontwikkeld door het Oostenrijkse Rode Kruis/ACCORD en kan hier worden gedownload: <http://www.ecoi.net/blog/2013/10/new-accord-training-manual-on-researching-country-of-origin-information-published/?lang=en>.

² Country of Origin Information Report Methodology van de EASO (juli 2012).

INLEIDING

Migratie van kinderen komt overal in de wereld en om verschillende redenen voor. Migratie kan worden afgedwongen door natuurrampen of oorlog. Het kan het gevolg zijn van uitbuiting, in het geval van slachtoffers van mensenhandel. Het kan worden veroorzaakt door het feit dat kinderen en/of hun ouders in hun land van herkomst voor hun leven vrezen als gevolg van vervolging. Ook kunnen kinderen migreren omdat ze op zoek zijn naar een betere toekomst. Migrantenkinderen kunnen worden begeleid door hun ouders of verzorgers, door andere volwassenen (van hun familie gescheiden kinderen) of alleen zijn (niet-begeleide kinderen), en kinderen kunnen op gangbare en niet gangbare manieren migreren. Wat de reden voor de kinderen ook is om te migreren, en ongeacht de manier waarop kinderen migreren, in alle fasen van het migratieproces dient het belang van het kind voorop te staan. In Artikel 3 van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind wordt gesteld:

‘Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.’

Beslissingen over status, zorg en verblijf, en over terugkeer, dienen te zijn gebaseerd op een goed gedocumenteerde beoordeling en bepaling van het belang van het kind.

Ongeacht de manier waarop en de redenen voor kinderen om te migreren en naar Europa te gaan, moet er naar een duurzame oplossing worden gezocht, waarbij het belang van het kind in aanmerking wordt genomen. Er zijn zorgvuldige en grondige procedures nodig om het belang van het kind vast te stellen en een duurzame oplossing te vinden. Daarvoor is van cruciaal belang dat informatie beschikbaar is over de situatie van het betrokken kind, of het nu van zijn/haar gezin of familie is gescheiden, niet-begeleid is of in het gezelschap van zijn of haar gezin verkeert. Dit omvat zowel specifieke informatie over de situatie van het betreffende kind, als informatie over de lokale situatie van kinderen in de landen van herkomst.

De Europese Commissie doet in haar Actieplan voor niet-begeleide minderjarigen (2010-2014)³ de oproep gegevens te verzamelen over het land van herkomst die relevant zijn voor de beoordeling van de beschermingsbehoefte van niet-begeleide minderjarigen. Dit is noodzakelijk om kwalitatief goede beslissingen te kunnen nemen.

De autoriteiten in de meeste landen van bestemming gebruiken landenrapporten/ambtsberichten (*Country of Origin Information reports*, COI). Deze rapporten worden gebruikt om de situatie in het land van herkomst te beoordelen, en te bepalen of een persoon recht heeft op internationale bescherming door middel van een vluchtelingenstatus of een subsidiaire beschermingsstatus. COI-rapporten geven ook waardevolle informatie voor besluitvorming over veilige terugkeer. Door middel van objectieve informatie over het land van herkomst neemt de kans op veilige terugkeer toe en vermindert de kans om opnieuw het slachtoffer van mensenhandel te worden. COI-rapporten dienen dan ook het uitgangspunt te zijn voor risico-evaluaties en herintegratieprogramma's.

Sommige COI-rapporten bevatten informatie over bijvoorbeeld de positie van niet-begeleide minderjarigen, vrouwelijke genitale verminking, of de rekrutering voor of betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten. De informatie die hierover wordt verstrekt, is echter vaak weinig gedetailleerd en is uitsluitend op de positie van kinderen buiten het gezin gericht. Het biedt dus in het algemeen te

---

³ *Action Plan on Unaccompanied Minors* van de Europese Commissie (2010-2014) COM (2010) 2313/3.

weinig grond voor de beoordeling van kindspecifieke vormen van vervolging, van het belang van een kind en van veilige omstandigheden voor terugkeer.

De Child Notice voorziet in de behoefte aan meer informatie over kindspecifieke omstandigheden in het land van herkomst. De Child Notice geeft uitgebreide informatie over de lokale leefomstandigheden van kinderen, waaronder informatie over het wel of niet bestaan van voorzieningen voor kindbescherming in het betrokken land.

De Child Notice geeft ook informatie over de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, over het voorkomen van sekse- en kindgerelateerd geweld zoals FGM, gedwongen huwelijken, eerwraak, uitbuiting en mensenhandel.

Deze informatie is van het grootste belang voor de beoordeling van het belang van het kind, die de basis vormt voor beslissingen over het wel of niet verlenen van internationale bescherming en voor het overwegen van een veilige terugkeer.

LEESWIJZER

Dit Child Notice rapport is een landenrapport over een land van herkomst waarin informatie wordt gegeven over de leefomstandigheden van kinderen in Albanië. De Child Notice bevat waardevolle achtergrondinformatie voor zowel beleidsmakers als caseworkers, advocaten en andere professionals die werken met kinderen die uit Albanië komen of daar naartoe gaan, voornamelijk op het gebied van asiel en migratie. De Child Notice is ontwikkeld door UNICEF Nederland, UNICEF België en UNICEF Zweden, als onderdeel van het project 'Better information for durable solutions and protection', dat financieel wordt ondersteund door Europese Unie.

De Child Notice Albanië is ontwikkeld in de periode juli 2014 - mei 2015. De Child Notice begint met een samenvatting, waarin een overzicht wordt gegeven van de belangrijkste resultaten van het onderzoek over de omstandigheden waarin kinderen leven, trends, feitelijke gebeurtenissen, de problemen in het land waarmee kinderen worden geconfronteerd, de politieke context en de politieke verantwoordelijkheid ten opzichte van kinderen.

De informatie over rechten van kinderen in de Child Notice is gestructureerd volgens de bepalingen van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK 1989). Het VN-Verdrag is een omvangrijk document, waarin de rechten onderling met elkaar samenhangen, en dat geldt derhalve ook voor dit document. Dat betekent dat elke paragraaf van het rapport gelezen dient te worden in de context van de andere paragrafen. Een falend onderwijssysteem en een zwak systeem voor kindbescherming werken bijvoorbeeld kinderarbeid en uitbuiting van kinderen in de hand. Waar dit van toepassing is, zijn onderlinge verwijzingen in de paragrafen opgenomen.

Een Child Notice heeft in het algemeen de volgende structuur:

1. Demografische gegevens/statistische gegevens over kinderen
2. Elementaire juridische informatie
3. Algemene beginselen
  - a. Non-discriminatie (met inbegrip van kinderen van minderheden en inheemse volkeren)
  - b. Het belang van het kind
  - c. Recht op leven en ontwikkeling
4. Burgerrechten en vrijheid
5. Fundamentele rechten (gezondheid, water, voeding, onderwijs)
6. Gezinssituatie en alternatieve zorgsituaties
7. Bijzondere beschermingsmaatregelen
  - a. Kinderen die met de wet in aanraking komen
  - b. Weeskinderen en niet-begeleide en van hun familie gescheiden kinderen
  - c. Slachtoffers van kinderhandel
  - d. Kinderen in gewapende conflicten
  - e. FGM/C
  - f. Gedwongen kindhuwelijken
  - g. Huiselijk geweld
  - h. Kinderarbeid en andere vormen van uitbuiting
  - i. Straatkinderen
  - j. Kinderen die op de vlucht zijn en intern ontheemden
8. De terugkeer van, van hun familie gescheiden of niet-begeleide, kinderen en gezinnen
9. Landspecifieke kwesties die gevolgen hebben voor kinderen

Hoe moet de Child Notice worden gebruikt?

De informatie in de Child Notice kan worden gebruikt:

1. om achtergrondinformatie over de situatie van kinderen in het land van herkomst te verkrijgen;
2. om potentiële (kind- en seksspecifieke) vormen en uitingen van vervolging te identificeren;
3. om andere relevante factoren te identificeren die relevant zijn voor het nemen van een beslissing over de vraag of in het gastland blijven of terugkeer in het belang is van het kind, waaronder lokale reacties van terugkeerders;
4. als input voor een *Best Interest of the Child Determination*, om er zeker van te zijn dat bij beslissingen met betrekking tot kinderen het belang van het kind is meegewogen.

Kindspecifiek asiel- en migratiebeleid

Veel kinderen vragen een internationale beschermingsstatus aan. Het is duidelijk dat kindspecifiek asiel- en migratiebeleid en wetgeving noodzakelijk is, gebaseerd op de principes en bepalingen van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Cruciaal voor de bescherming van kinderen die asiel aanvragen is artikel 22 van het VN-verdrag, waarin het volgende wordt gezegd:

1. De Staten die partij zijn, nemen passende maatregelen om te waarborgen dat een kind dat de vluchtelingenstatus wil verkrijgen of dat in overeenstemming met het toepasselijke internationale of nationale recht en de toepasselijke procedures als vluchteling wordt beschouwd, ongeacht of het al dan niet door zijn of haar ouders of door iemand anders wordt begeleid, passende bescherming en humanitaire bijstand krijgt bij het genot van de van toepassing zijnde rechten beschreven in dit Verdrag en in andere internationale akten inzake de rechten van de mens of humanitaire akten waarbij de bedoelde Staten partij zijn.
2. Hiertoe verlenen de Staten die partij zijn, naar zij passend achten, hun medewerking aan alle inspanningen van de Verenigde Naties en andere bevoegde intergouvernementele organisaties of niet-gouvernementele organisaties die met de Verenigde Naties samenwerken, om dat kind te beschermen en bij te staan en de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort. In gevallen waarin geen ouders of andere familieleden kunnen worden gevonden, wordt het kind dezelfde bescherming verleend als aan ieder ander kind dat om welke reden ook, blijvend of tijdelijk het leven in een gezin moet ontberen, zoals beschreven in het Verdrag.

Deze rechten zijn verweven met het recht op bijzondere bescherming voor kinderen die buiten hun eigen gezin leven (artikel 20), het recht op gezondheidszorg (artikel 24) en het recht op onderwijs (artikel 28).

De basis voor het recht op bescherming voor elke minderjarige asielzoeker wordt gevormd door de volgende artikelen:

Artikel 2: non-discriminatie

Artikel 3: het belang van het kind

Artikel 6: het recht van het kind op leven en ontwikkeling

Artikel 12: het recht van het kind om te worden gehoord

Kindspecifieke redenen voor vervolging

Elk kind heeft het recht op een eigen asielaanvraag, ongeacht of hij of zij begeleid of onbegeleid is. Zelfs als een kind deel uitmaakt van een gezin en nog jong is, kan het toch worden beschouwd als de hoofdaanvrager. Een kind kan een vluchtelingenstatus krijgen via de erkenning van zijn of haar ouders als vluchteling. Omgekeerd kan/kunnen de ouder(s) de vluchtelingenstatus krijgen op basis van die van hun kind.

Voor de beoordeling van de asielaanvraag van kinderen, en om beslissingen te kunnen nemen, is een up-to-date analyse en kennis van de kindspecifieke omstandigheden in het land van herkomst noodzakelijk, met inbegrip van kennis van bestaande voorzieningen voor de bescherming van kinderen. Kinderen zijn zelf misschien niet de beste informatiebron. De benodigde informatie kan worden verkregen uit de Child Notice.

Net als volwassenen moeten kinderen die de status van vluchteling aanvragen, kunnen aantonen dat zij een gegronde vrees hebben voor vervolging om redenen van ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of vanwege een politieke overtuiging, conform het Vluchtelingenverdrag van 1951.

Zoals het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind⁴ en de UNHCR⁵ naar voren hebben gebracht, moeten in het geval van kinderen ook leeftijd, en factoren zoals rechten die specifiek zijn voor kinderen, het ontwikkelingsstadium van een kind, kennis van en/of herinneringen aan de omstandigheden in het land van herkomst van een kind, en kwetsbaarheid, in overweging worden genomen om een passende en kindvriendelijke toepassing van de ontvankelijkheidscriteria voor de vluchtelingenstatus te waarborgen. In de Kwalificatierichtlijn van de EU (Richtlijn 2011/95/EU) wordt in artikel 9.2 bepaald dat '... daden van vervolging de vorm kunnen aannemen van ... (f) handelingen/feiten van een sekse- of kindspecifieke aard'⁶.

Het uitvoerend Comité van de UNHCR heeft erkend dat kinderen onderworpen kunnen zijn of worden aan specifieke vormen van vervolging, samenhangend met hun leeftijd, gebrek aan volwassenheid of hun kwetsbaarheid. Het enkele feit dat de aanvrager een kind is, kan dus de belangrijkste reden zijn voor het letsel dat is toegebracht of wordt gevreesd. In de UNHCR-richtlijnen inzake internationale bescherming⁷ worden bepaalde kindspecifieke vormen van vervolging benadrukt, zoals rekrutering van minderjarigen, kinderhandel en vrouwelijke genitale verminking, evenals huiselijk geweld en geweld binnen de familie, gedwongen huwelijken en/of kindhuwelijken, dwangarbeid of gevaarlijke kinderarbeid, gedwongen prostitutie en kinderpornografie, en schendingen van economische, sociale en culturele rechten.

---

⁴ VN-Comité voor de Rechten van het Kind *General Comment No.6: Treatment of Unaccompanied and Separated Children Outside Their Country of Origin* CRC/GC/2005/6 (september 2005).

⁵ UNHCR *Guidelines on international protection; Child Asylum Claims under Article 1 (A)2 and 1 (F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to Status of Refugees* HCR/GIP/09/08 (22 december 2009).

⁶ Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake Normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, alsmede voor de inhoud van de verleende bescherming (herzien).

⁷ UNHCR *Guidelines on international protection; Child Asylum Claims under Article 1 (A)2 and 1 (F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to Status of Refugees* HCR/GIP/09/08 (22 december 2009).

Belang van het kind

In alle besluiten die in procedures betreffende kinderen worden genomen, dienen de belangen van het kind een eerste overweging te zijn.

In een asielprocedure moet naar een duurzame oplossing voor het betrokken kind worden gezocht. Een duurzame oplossing is gericht op de lange termijn en blijvend, en stelt het kind in staat uit te groeien tot een volwassene in een omgeving die voldoet aan zijn of haar behoeften, en ook aan zijn of haar rechten, zoals gedefinieerd door het VN-Verdrag, zonder dat het kind gevaar loopt op vervolging of beschadiging. De duurzame oplossing wordt verkregen door een *Best Interest Determination* (BID) uit te voeren.

Volgens *General Comment* Nr. 14 van het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind vormen de specifieke feitelijke omstandigheden van het kind het uitgangspunt voor de beoordeling van het belang van het kind. Naast andere aspecten die voor het specifieke kind van belang kunnen zijn, kunnen bij de beoordeling en het bepalen van het belang van het kind de volgende elementen in beschouwing worden genomen:

A. Identiteit van het kind

Leeftijd, sekse, seksuele geaardheid, nationaliteit, religie en overtuiging, culturele identiteit, persoonlijkheid, huidige behoeften en zich ontwikkelende capaciteiten (waaronder opleidingsniveau).

B. Zienswijze van het kind

De zienswijze van het kind op zijn of haar identiteit en op de beschikbare opties. Neem daarbij ook de mening van (pleeg)ouders of (huidige) verzorger in ogenschouw.

C. Behoud van de gezins- en familieomgeving, instandhouding van relaties

Betekenisvolle relaties (locatie), kwaliteit en duur van hechte relaties van het kind, het effect van scheiding van betekenisvolle relaties, capaciteiten van ouders of andere verzorgers, mogelijkheden van gezinshereniging, voorkeur voor zorg binnen gezins- of familieomgeving om de volledige en harmonieuze ontwikkeling van de persoonlijkheid van een kind te waarborgen.

D. Zorg, bescherming en veiligheid van het kind

Bescherming tegen geweld, welzijn in brede zin (basisbehoeften, lichamelijke, educatieve en emotionele behoeften, behoefte aan affectie en veiligheid, in het besef dat de sociaaleconomische omstandigheden zeer divers kunnen zijn in het land van herkomst, kans op toekomstige risico's en beschadiging, en andere gevolgen van de beslissing voor de veiligheid van het kind).

E. Kwetsbare situatie

Individuele lichamelijke of emotionele behoeften, specifieke behoeften aan bescherming, ook voor slachtoffers van mensenhandel en trauma's, rol van continuïteit van gevoelens van veiligheid en stabiliteit.

F. Recht van het kind op gezondheid

Acties die nodig zijn met het oog op zijn of haar gezondheid, inclusief de geestelijke gezondheid.

G. Toegang tot onderwijs

Behoeften op het gebied van onderwijs en kansen voor ontwikkeling.

In een beoordeling van de belangen van een kind dienen deze elementen te worden afgewogen. De inhoud van elk element zal uiteraard van kind tot kind en van geval tot geval variëren, afhankelijk van zaken als de concrete omstandigheden. Kindspecifieke informatie over het land van herkomst, zoals wordt geboden in de Child Notice, geeft waardevolle input voor de beoordeling van bovengenoemde elementen, maar kan geen informatie geven over de specifieke situatie van een bepaald kind.

Een *Best Interest of the Child Determination* (BID) resulteert in een aanbeveling voor de toekomst van het kind, gebaseerd op zijn of haar belangen. Een BID-procedure is een holistische evaluatie van alle mogelijke lange-termijnoplossingen die in overeenstemming zouden kunnen zijn met de belangen van het kind. Ook worden in een BID de individuele rechten en behoeften van het kind besproken, in het bijzonder de noodzaak voor internationale bescherming en het bieden van adequate zorg. De beoordeling is holistisch, in die zin dat vele factoren in overweging worden genomen en verdergaat dan een beoordeling van de behoefte aan internationale bescherming op basis van bestaande wettelijke instrumenten. Een BID is een formeel proces met strenge procedurele waarborgen.

Systemen voor kindbescherming

De Child Notice bevat informatie over bestaande voorzieningen voor de bescherming van kinderen door de overheid en niet-overheidsactoren. Een grondige kennis van het bestaande systeem voor kindbescherming in een land van herkomst, of het ontbreken van een dergelijk systeem, is van vitaal belang voor een beslissing over internationale bescherming, mogelijke terugkeer en het beoordelen van terugkeervoorwaarden of het ontwikkelen van herintegratieprogramma's in het land van herkomst.

Een systeem voor kindbescherming (CP-systeem) bestaat uit 'bepaalde formele en informele structuren, functies en hoedanigheden die zijn opgezet ter preventie van en als reactie op geweld, misbruik, verwaarlozing en uitbuiting van kinderen'⁸. Het belang van een CP-systeem is een beschermende omgeving te creëren waarin wetten en beleid, voorzieningen, handelwijzen en praktijken erop gericht zijn de kwetsbaarheid van kinderen zoveel mogelijk te verminderen en het eigen herstelvermogen van het kind te versterken⁹. Er is echter niet één sjabloon voor een systeem voor kindbescherming dat door alle landen in de hele wereld kan worden overgenomen.

Een systeem voor kindbescherming moet een aantal basiselementen bevatten:

- Wetgeving en beleid inzake de bescherming van kinderen dienen in overeenstemming te zijn met het IVRK en andere internationale en regionale normen.
- Overheden hebben een toezichthoudende functie en dragen de eindverantwoordelijkheid voor het systeem voor kindbescherming. Dat houdt in dat zij verantwoordelijk zijn voor het inschakelen en de coördinatie van meerdere CP-actoren, waaronder maatschappelijke organisaties.
- Er is een gecentraliseerd systeem voor de verzameling van gegevens over zowel de prevalentie als de kennis van thema's en goede werkwijzen met betrekking tot de bescherming van kinderen.
- Er zijn preventieve en dienstverlenende instellingen die erop gericht zijn gezinnen te ondersteunen bij de bescherming van en zorg voor hun kind. Preventie moet niet alleen gericht zijn op het kind dat risico loopt, maar ook op de risico's zelf.
- Kinderen worden bij het proces betrokken. Zij krijgen de gelegenheid hun standpunten te uiten over reacties en interventies die plaatsvinden om hen te beschermen, en over het beleid dat wordt ontwikkeld voor de bescherming van kinderen.

Een beschermende omgeving stimuleert de ontwikkeling van kinderen en verbetert hun gezondheid, scholing en welzijn. Bovendien verbetert een beschermende omgeving ook de capaciteiten van kinderen om later ouders te zijn en productieve leden van hun samenleving te worden. Het meeste essentiële

---

⁸ UNICEF, UNHCR, Save the Children, World Vision *A Better Way to Protect All Children* (2012) Conferentieverlag p. 1.

⁹ UNICEF *UNICEF Child Protection System VN*-Document E/ICEF/2008/5 (2008).

belang van een systeem voor kindbescherming is dat het bescherming biedt tegen de risico's en kwetsbaarheden die ten grondslag liggen aan veel vormen van geweld en misbruik: 'Seksueel misbruik en uitbuiting, mensenhandel, gevaarlijke arbeid, geweld, wonen en/of werken op straat; de impact van gewapende conflicten, inclusief het gebruik van kinderen door gewapende strijdkrachten en groepen; schadelijke praktijken zoals genitale verminking van vrouwen/besnijdenis (FGM/C) en kindhuwelijken; gebrek aan toegang tot het rechtssysteem; en onnodige institutionalisering, onder andere'¹⁰.

In het EU-actieplan voor niet-begeleide minderjarigen¹¹ wordt het belang van een functioneel kindbeschermingssysteem als volgt geformuleerd:

'Ten slotte zal de EU de ontwikkeling van systemen voor kindbescherming blijven bevorderen, door de relevante diensten in alle maatschappelijke sectoren met elkaar te verbinden. Dit ter voorkoming van risico's op geweld, misbruik, uitbuiting en verwaarlozing van kinderen of om er op adequate wijze op te reageren, om kinderen te ondersteunen die niet door hun gezinsleden worden verzorgd en om bescherming te bieden aan kinderen die in instellingen verblijven.'

¹⁰ UNICEF *UNICEF Child Protection System VN-Document E/ICEF/2008/5* (2008).

¹¹ European Commission *Action Plan on Unaccompanied Minors* (2010-2014) COM (2010) 2313/3.

Terugkeer

De duurzame oplossingen die vaak worden overwogen zijn geografisch van aard:

1. Vrijwillige of gedwongen terugkeer naar het land van herkomst.
2. Lokale integratie in het land van bestemming, of
3. Hervestiging in een derde land, in situaties waarin het voor een persoon zowel onmogelijk is om naar huis terug te keren als in het land van bestemming te blijven.

Om terugkeer op een veilige manier te laten plaatsvinden, zijn er vele overwegingen die in aanmerking moeten worden genomen, waaronder de noodzaak om het kind te beschermen.

In 2014 publiceerde UNICEF een discussiestuk¹² over de rechten van kinderen met betrekking tot het beleid en de praktijk in Europa inzake terugkeer. Dit document bevat een opsomming van overwegingen die overheden ter harte moeten nemen bij besluiten over terugkeer van kinderen:

1. Beoordeel zorgvuldig de veiligheidssituatie, per land en op lokale basis, en speciaal gericht op kinderen.
2. Voer een *Best Interest Determination* (BID) uit om voor elk alleenstaand kind een duurzame oplossing te vinden.
3. Ontwikkel en gebruik procedures die gebaseerd zijn op de rechten van kinderen voor het opsporen en in contact treden met het gezin of familie.
4. Respecteer het belang van de kinderen bij de terugkeer naar hun gezin of familie.
5. Werk aan mogelijkheden voor duurzame oplossingen en ontwikkeling op lange termijn.
6. Voer nu openbare consultaties uit over de benodigde beleidswijzigingen om nieuwe werkwijzen in te voeren.
7. Laat kinderen niet terugkeren naar institutionele voorzieningen, tenzij de aanbevolen veiligheidsmaatregelen zijn getroffen.

Hoewel het discussiestuk is geschreven met het oog op van hun gezin of familie gescheiden en niet-begeleide kinderen, is een aantal van deze overwegingen ook relevant bij het overwegen van de terugkeer van kinderen en hun gezin.

Voor de beoordeling van de veiligheidssituatie en het ontwikkelen van specifieke herintegratie-programma's, is het van het grootste belang om kindspecifieke informatie over het land van herkomst te raadplegen. Deze kan worden gevonden in de Child Notice.

---

¹² UNICEF *Children's rights in return policy and practice in Europe; a discussion paper on the return of unaccompanied and separated children in institutional reception or family* (2014) Voorburg.

SAMENVATTING

De bevolking van Albanië is relatief jong: kinderen en jongeren in de leeftijdsgroep van 0-19 jarigen maken 30% van de bevolking uit (volgens een officiële telling op basis van leeftijd)¹³. De nationale wetgeving voorziet in gelijke zorg en behandeling, maar in de praktijk worden individuen of groepen die tot bepaalde gemeenschappen behoren vaak sociaal, cultureel, politiek en economisch uitgesloten. Onder de belangrijkste oorzaken voor uitsluiting zijn leeftijd¹⁴, locatie¹⁵, etnische groep, sociale identiteit en gezinsomgeving¹⁶, gezondheidstoestand, waaronder relatief hoge cijfers voor moeder- en kindersterfte¹⁷, economische ongelijkheid, sekseongelijkheid, drugsgebruik en andere conflicten met de wet.

Kinderen zijn sterk vertegenwoordigd onder de uitgesloten groepen, uit families en gemeenschappen, waaronder zij die in armoede leven, Roma en Egyptische gemeenschappen¹⁸, kinderen met een handicap en in instellingen, kinderen die op straat leven en/of werken en kinderen die in hun huis zijn opgesloten vanwege het risico op bloedwraak. Deze kinderen kunnen worden gediscrimineerd en gestigmatiseerd, worden uitgesloten van onderwijs en gezondheidszorg, leven in zeer slechte omstandigheden of werken al op jonge leeftijd. Misbruik, geweld, uitbuiting, discriminatie, verwaarlozing, armoede en sociale uitsluiting worden beschouwd als enkele van de belangrijkste schendingen van de mensenrechten waarmee kinderen en jongeren in Albanië worden geconfronteerd¹⁹.

Binnen het gezin en op school komt geweld tegen kinderen vaak voor. Geweld wordt door kinderen geaccepteerd als een normale disciplinerende maatregel en vorm van straffen door ouders en leerkrachten. Om die reden wordt deze vorm van geweld vaak niet gerapporteerd en geregistreerd. Een op de twee kinderen is het geweld waaraan zij thuis worden onderworpen als noodzakelijk gaan beschouwen. Wat betreft geweld op school heeft bijna een op de drie kinderen dat denkbeeld²⁰.

Terwijl de meerderheid van de Albanese kinderen hun gezin als een veilig, stabiel en beschermend milieu ervaart, zijn sociale normen met betrekking tot kinderen over het algemeen niet gebaseerd op rechten en evenmin kindgericht²¹. Armoede en discriminatie dwingen sommige families hun kinderen zwaar werk te laten verrichten of naar een ander land te sturen om te werken. In deze en soortgelijke omstandigheden zijn het de ouders (of andere volwassenen) die bepalen of het kind naar school gaat of gaat werken, welk soort werk het kind moet doen, wat het gaat studeren, met wie het moet trouwen, enzovoorts.

Er zijn kinderen die op de vlucht zijn, voor kortere of langere tijd, zowel binnen als buiten Albanië. Roma-kinderen en Egyptische kinderen reizen meestal gedurende kortere periodes, of doen dit vanwege seizoensgebonden factoren of economische redenen. Bijna één op de vijf kinderen van

---

¹³ INSTAT *Population and Housing Census* (2012) p. 7.

¹⁴ Dat wil zeggen, ouderen en jongeren.

¹⁵ Bijvoorbeeld mensen op het platteland en bewoners van sloppenwijken.

¹⁶ Waaronder weeskinderen, alleenstaande ouders/eenpersoonshuishoudens, mannelijke en vrouwelijke sekswerkers, volwassenen en kinderen die het slachtoffer zijn van mensenhandel, mishandeling of seksueel geweld, mensen die in instellingen/gevangenissen verbleven, grote gezinnen (met meer dan drie kinderen) en LHGBT's.

¹⁷ Waaronder mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, mensen met HIV/AIDS, drugsgebruikers en anderen

¹⁸ Minority Rights Group International <http://www.minorityrights.org/1376/albania/albania-overview.html> (geraadpleegd op 20 april 2015).

¹⁹ Save the Children *Child Rights Situation Analysis Albania* (2012) p. 36.

²⁰ Save the Children *Children's Situation in Albania*, te vinden op: <http://resourcecentre.savethechildren.se/start/countries/albania> (geraadpleegd op 20 april 2015).

²¹ Byrne K. *Analysis of Policies and Reforms Affecting Children in Albania* (2014) p. 108 (hierna *Analysis of Policies and Reforms*).

5-14 jaar oud werkt en sommigen zijn het slachtoffer van de ergste vormen van kinderarbeid, in het bijzonder gedwongen bedelen²².

Er zijn wetten om kinderen in nood te beschermen en bij te staan, maar in 2012 stelde het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind (IVRK) vast dat ‘... in het algemeen de overheid niet goed in staat is om kindgerelateerde wetten effectief te implementeren’²³. Geheel in strijd met de internationale normen beschikt Albanië niet over een effectief systeem voor kindbescherming²⁴. De slechte respons van de nationale en lokale overheden op kwesties rond kindermishandeling en verwaarlozing van kinderen houdt verband met het ontbreken van een uniforme wet inzake geweld en van de juiste mechanismen voor bewustmaking, implementatie en toezicht²⁵. Sommige internationale en lokale niet-gouvernementele organisaties (NGO’s) bieden dienstverlening op het gebied van kindbescherming, maar omdat ze financieel afhankelijk zijn van donors zijn hun projecten van beperkte duur en kan de continuïteit van de dienstverlening niet worden gegarandeerd.

Een ander belangrijk punt is dat op basis van de huidige officiële Albanese bronnen voor statistische gegevens een effectieve uitsplitsing van sommige data over kindbescherming niet mogelijk is. Hetzelfde geldt in het algemeen ook voor data over de positie van kinderen. In de afgelopen tijd is door grote internationale fondsen en waarnemers herhaaldelijk gewezen op tekortkomingen in de officiële systemen voor dataverzameling, zoals het ontbreken van voldoende professionele deskundigheid en onafhankelijkheid²⁶.

Tussen de laatste twee tellingen is de totale Albanese bevolking met ongeveer acht procent gedaald. De belangrijkste oorzaak daarvan is een dalend geboortecijfer²⁷. Tegelijkertijd zijn de totale armoedepercentages gestegen. Uit een studie van INSTAT en de Wereldbank uit 2013 bleek dat terwijl het absolute armoedepercentage in 2008 nog 12,4 procent bedroeg (meer dan gehalveerd sinds de telling van 2001), dit in 2012 was toegenomen tot 14,3 procent²⁸. De meest kwetsbare huishoudens werden in het bijzonder getroffen: voor deze categorie was ook het percentage voor extreme armoede²⁹ toegenomen, namelijk van 1,2 procent in 2008 tot 2,3 procent in 2012³⁰. Het percentage relatieve kinderarmoede wordt in Albanië niet officieel gemeten, maar berekeningen op basis van UNICEF-gegevens en andere gegevens in 2013 laten zien dat 17,14 procent van de kinderen op dat moment in absolute armoede leefden³¹.

Recente gebeurtenissen zijn van invloed geweest op het Albanese politieke landschap. Twee significante veranderingen zijn belangrijk. Nadat het land acht jaar is geleid door een centrumrechtse regering, trad in het najaar van 2013, met een aanzienlijke meerderheid in het parlement, een door

---

²² US Department of Labor <http://www.dol.gov/ilab/reports/child-labor/albania.htm> (Conclusies over de ernstigste vormen van kinderarbeid 2013, geraadpleegd op 27 april 2015).

²³ Committee on the Rights of the Child *Concluding Observations: the Combined Second to Fourth Periodic Reports of Albania* (2012) p. 3. (hierna *Concluding Observations*).

²⁴ European Commission *Albania Progress Report* (2014) p. 3.

²⁵ Voice 16+ and Peer Educator’s Group *Universal Periodic Review* 19th Session (2013) (Een bijdrage van belanghebbenden door Albanese, door kinderen geleide groepen aan de UPR-zitting van september 2013 over Albanië).

²⁶ European Commission *Albania Progress Report* (2014) p. 35; Committee on the Rights of the Child *Concluding observations* (2012) p. 4.

²⁷ INSTAT *Population and Housing Census 2011: Main Results* (2012) p. 7 (hierna: *Population and Housing Census*).

²⁸ INSTAT Albania: *Trends in Poverty* (2013) p. 2.

²⁹ Inhoudend dat het problematisch is om aan de dagelijkse voedselbehoefte te voldoen.

³⁰ INSTAT Albania: *Poverty trend 2002-2005-2008-2012* (2015) p. 2.

³¹ Observatory for Children’s Rights *Child Poverty in Albania: Report Card No 1* (2013) pp. 18-19.

de socialisten geleide coalitieregering aan³². Op internationaal niveau werd na enkele jaren van soms pijnlijke onderhandelingen (begonnen in 2009) in juni 2014 ingestemd met het toekennen van de toetredingsstatus voor Albanië tot de EU³³. Dit is gereflecteerd in een groot deel van de wetgevende en politieke hervormingen in Albanië, in het bijzonder bijvoorbeeld, vooruitkijkend naar 2020 (het jaar dat de regering hoopt toe te treden), in de huidige politieke en administratieve herstructurering van het land op lokale en regionale niveaus³⁴.

---

³² European Stability Initiative <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=254> (geraadpleegd op 3 mei 2015).

³³ European Stability Initiative <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=520> (geraadpleegd op 3 mei 2015).

³⁴ UNDP Albania http://www.al.undp.org/content/albania/en/home/operations/projects/environment_and_energy/support-to-territorial-and-administrative-reform/ (geraadpleegd op 3 mei 2015).

STATISTIEKEN

Het landenrapport van Albanië is te vinden op:

<http://www.unhcr.org/cgi-bin/teaxis/vtx/page?page=49e48d676&submit=GO>.

De slotopmerkingen van het VN Kinderrechtencomité over de periodieke rapporten van Albanië zijn te vinden op:

https://www.crin.org/en/library/custom-search-un?search_api_views_fulltext=&field_un_su_btype=855&created%5Bdate%5D=&created_1%5Bdate%5D=&field_organisation=All&field_themes=All&field_crc=All&field_country_1=All&field_country=772&search_api_language=All&=Search.

Demografische informatie over kinderen/ Statistische gegevens	Aantallen	Bron
Totale bevolking (in miljoenen)	3,2	UNDP Human Development Index 2013
Bevolking onder 18 jaar (in duizendtallen)	857	UNICEF Albania 2013
Bevolking onder 5 jaar (in duizendtallen)	200	UNDP Human Development Index 2013
Sterftecijfer onder 5 jaar (2013)	14,9	Kans op overlijden tussen geboorte en de exacte leeftijd van 5 jaar, uitgedrukt per 1.000 geboorten
Sterftecijfer onder 5 jaar in buurlanden (2013)		VN Interagency Group for Child Mortality Schatting 2013
	Bosnië & Herzegovina	6,6
	Macedonië	6,6
	Griekenland	4,4
	Servië	6,6
	Montenegro	5,3

Schatting door de Interagency Group for Child Mortality van de VN

<http://www.childmortality.org/index.php?r=site/compare>

Laatste keer geraadpleegd op 31 augustus 2015.

UNICEF Albanië

http://www.unicef.org/infobycountry/albania_statistics.html

Laatste keer geraadpleegd op 31 augustus 2015.

UNDP

Indicatoren voor menselijke ontwikkeling: Albanië: <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/ALB>

Laatste keer geraadpleegd op 31 augustus 2015.

LIJST VAN CONTACTORGANISATIES/-PERSONEN

Overheid

1.	Bureau Ombudsman	Anila Nepravishta	anepavishta@avokatipopullit.gov.al
2.	Instituut voor Volksgezondheid	Eduard Kakarriqi	edikakarriqi@yahoo.com
3.	Ministerie van Binnenlandse Zaken	Elona Gjebrea	Elona.Gjebrea@punetebrendshme.gov.al
4.	Ministerie van Justitie/Algemeen Directoraat van gevangenen	Bledar Skenderi	Bledar.Skenderi@dpbsh.gov.al
		Blerina Gjerazi	Blerina.Gjerazi@dpbsh.gov.al
5.	Ministerie van Gezondheid	Entela Buzali	Entela.Buzali@shendetesia.gov.al
6.	Overheidsorgaan voor de Bescherming van de Rechten van Kinderen	Arda Lazareni	ardalazareni@yahoo.com
7.	Politie-eenheid voor minderjarigen en huiselijk geweld	Silvana Alimadhi	Silvana.Alimadhi@ASP.gov.al
8.	Reclassering	Teuta Shehu	Teuta.Shehu@sherbimiproves.gov.al
9.	Sociale Diensten van de Overheid	Lida Leskaj	lleskaj@yahoo.fr
10.	Staatsinspectiedienst voor het Onderwijs	Teuta Cobaj	tcobaj@gmail.com

Internationale organisaties en Ngo's

1.	ARSIS	Ilir Lico	arsistirana.coordinator@gmail.com
2.	CADE	Altin Hazizaj	altin.hazizaj@crca.al
3.	Different & Equal	Mariana Meshi	mmeshi@yahoo.co.uk
4.	International Organisation for Migration	Teuta Grazhdani	tgrazhdani@iom.int
5.	Save the Children	Blerina Celolaj	blerina.celolaj@savethechildren.org
6.	Terre des Hommes	Blerta Spahiu	blerta.spahiu@tdhalbania.org
7.	UNHCR	Hortens Balla	balla@unhcr.org
8.	UNICEF	Vera Gavrilova	vgavrilova@unicef.org
9.	World Vision	Ridiona Stana	Ridiona_Stana@wvi.org

Voor meer informatie:

Majorie Kaandorp

Kinderrechtensdeskundige

UNICEF Nederland

Tel: + 31 (0)88 444 96 50

Email: mkaandorp@unicef.nl

www.unicef.nl/childnotices

UNICEF Nederland

UNICEF België

UNICEF Zweden

Mede gefinancierd door de Europese Unie